

BRĪDINĀJUMS IEGULDĪTĀJIEM

Ārvalstu valūtas maiņas tirgus (*FOREX*)

EVTI (Eiropas Vērtspapīru un tirgu iestāde)

- brīdina ieguldītājus par sadarbību ar nelicencētām sabiedrībām, kas piedāvā valūtas tirdzniecības pakalpojumus, un
- vērš privāto ieguldītāju uzmanību uz riska veidiem, kas saistīti ar valūtas tirdzniecības darījumiem

Galvenās norādes

- **Veiciet mājasdarbu: pārbaudiet, vai sabiedrībai ir izsniegta licence.**
- **Neizmantojiet naudu, ko nevarat atļauties zaudēt, jo varat zaudēt vairāk nekā sākotnēji ieguldījāt.**
- **Nemiet vērā, ka informācija par dažiem piedāvātajiem produktiem vai pakalpojumiem var būt maldinoša.**
 - **Apzinieties riska veidus, kas saistīti ar šiem darījumiem.**

Kāpēc EVTI izplata šo brīdinājumu?

1. Mēs esam pamanījuši, ka dažās Eiropas Savienības valstīs ir pieaudzis nelicencētu sabiedrību skaits, kuras piedāvā veikt darījumus vai piedāvā platformas tirdzniecībai ar valūtas atvasinātajiem instrumentiem [piemēram, cenu starpības līgumiem (*CFD*), nestandardizētiem ārvalstu valūtas nākotnes darījumiem (*FX forwards*) un pagarināmiem tagadnes līgumiem (*rolling spot contracts*) valūtas (*FOREX*)] tirgū. Tādēļ mēs brīdinām ieguldītājus atturēties no valūtas tirdzniecības pakalpojumiem, ko piedāvā nelicencētas sabiedrības.
2. Mēs arī brīdinām privātos ieguldītājus par galvenajiem riska veidiem, kas saistīti ar valūtas tirdzniecības darījumiem.

Ko nozīmē ieguldījumi valūtas tirgū (*FOREX*) vai valūtas tirdzniecība?

3. Valūtas tirgus (angliski “*forex market*”, “*FX market*” vai “*currency market*”) ir starptautisks finanšu tirgus, kurā notiek visas pasaules valstu valūtu tirdzniecība. Tas ir starptautisks tīkls bez konkrētas

fiziskās atrašanās vietas, t.i., tas ir decentralizēts. Tas ir ārpusbiržas tirgus, kurā brokeri un dīleri (starpnieki) tieši savstarpēji vienojas par darījumiem.

4. Valūtas tirgus dalībnieki (piemēram, bankas, ieguldījumu sabiedrības, riska ieguldījumu fondi, valūtas tirdzniecības privātie brokeri un privātie ieguldītāji) pērk, pārdod valūtas un tirgojas ar tām. Pat ar nelielu naudas summu un piekļuvi datoram un internetam Jūs varat viegli piekļūt tirgum, izmantojot dažādas elektroniskās tiešsaistes tirdzniecības platformas, ko piedāvā valūtas tirdzniecības brokeri.
5. Nepiesardzīgiem ieguldītājiem un tiem, kas nevēlas uzņemties lielu risku, ieguldījumi valūtas tirgū, tāpat kā jebkuri citi ieguldījumi sarežģītos vai svārstīgos produktos, nav piemēroti. Lai pieņemtu kompetentu lēmumu, Jums, ja esat privātais ieguldītājs, kas nodomājis kļūt par šī tirgus dalībnieku, pirms ieguldījuma veikšanas pilnībā jāsaprot valūtas tirgus darbība un jāapzinās ar valūtas tirdzniecību saistītie galvenie riska veidi.
6. Ja Jums ir radušās šaubas, vērsieties pie uzticama un profesionāla finanšu konsultanta, kas nav atkarīgs no valūtas tirgus brokeriem.

Kāpēc ieguldītājiem vēlams izvairīties no darījumiem, ko piedāvā nelicencētas un neregulētas sabiedrības?

7. Daudzas sabiedrības vai valūtas tirdzniecības brokeri piedāvā legālus valūtas tirdzniecības pakalpojumus un produktus. Taču dažas no šīm sabiedrībām netiek regulētas, un tām nav atļauts piedāvāt minētos pakalpojumus vai produktus (tostarp tirdzniecības platformas).
8. Izvēloties tiešsaistes valūtas tirdzniecības brokeri vai, ja ar Jums sazinās sabiedrības vai personas, kas piedāvā šos produktus vai pakalpojumus, var nākties sastapties arī ar tādām, kuras nenorāda, vai tiek regulēti, vai arī nepatiesi apgalvo, ka ir reģistrēti, licencēti vai regulēti. Daži pat maldinoši norāda, ka EVTI tos ir reģistrējusi, licencējusi un regulē, taču EVTI nelicencē un neregulē brokerus vai jebkādus citus ieguldījumu uzņēmumus. To dara Eiropas Savienības valstu regulatīvās iestādes.
9. Uzmanieties no jebkādam nelicencētām darbībām: pirms vienošanās savas valsts regulatīvajā iestādē pārliecinieties, vai brokeris ir uzskaitīts vai reģistrēts un vai tam ir licence šo produktu un pakalpojumu piedāvāšanai.
10. Daudzās regulatīvajās iestādēs ir izveidots to uzņēmumu (un/vai tīmekļa vietņu) saraksts, kuras piedāvā valūtas tirdzniecības pakalpojumus, bet nav saņēmušas attiecīgu licenci.
11. Ja sabiedrībai nav izsniegta licence (vai tās darbība nav pakļauta regulējumam), tai nav jāievēro tādi ieguldītāju interešu aizsardzības noteikumi kā klientu aktīvu drošības garantēšana, prasība sniegt skaidru informāciju, norādīt iespējamus riska veidus, izvērtēt pakalpojuma piemērotību un sūdzību izskatīšanas procedūra. Neveiksmīga darījuma gadījumā jums būs liegta iespēja iesniegt sūdzību finanšu ombudam vai izmantot kompensāciju sistēmas.

Kādi ir galvenie riska veidi, kas saistīti ar privāto klientu valūtas tirdzniecības darījumiem?

Darījumu sarežģītība

12. Ne visi valūtas tirdzniecības darījumi ir vienkārši un skaidri saprotami. Ja nesaprotat sarežģīto valūtas-atvasināto instrumentu tirdzniecības darījumu būtību, ieteicams ievērot piesardzību.

13. Pirms izlemt par iesaistīšanos darījumā, Jums rūpīgi jāapdomā ieguldīšanas mērķi, pieredzes līmenis un gatavība riskam.

Svārstīgums

14. Valūtas kursa svārstības ietekmē dažādi faktori, tostarp politiskā situācija valstī, procentu likmes, valsts monetārā politika un inflācijas rādītāji. Izmaiņas nav iepriekš paredzamas, un tirgū var notikt pēkšņas svārstības, kas var būt pretrunā ar Jūsu interesēm. Tas var ietekmēt valūtas tirdzniecības darījuma cenu un attiecīgo iespējamo peļņu un zaudējumus.

Finanšu sviras efekts

15. Lai uzsāktu tirdzniecību, jūs iemaksājat noteiktu naudas summu (sauktu arī par “rezervi”, “kontu” vai “drošības depozītu”) savam valūtas tirdzniecības brokerim. Pat ar nelielu naudas summu Jūs varat veikt darījumus ar lieliem valūtas apjomiem, jo dažu valūtas tirdzniecības produktu tirdzniecība notiek ar lielu sviras efektu.
16. Jo mazāka ir ieguldījuma summa salīdzinājumā ar darījuma kopējo vērtību, jo lielāks ir sviras efekts. Un, jo lielāks ir finanšu sviras efekts, jo Jums lielāka iespēja zaudēt visu ieguldījumu, ja valūtas kurss mainās neparedzētā virzienā.
17. Iesaistoties darījumā ar sviras efektu, Jums pie valūtas brokera ir jānoskaidro, kas notiek, ja Jūsu ieguldījums rada zaudējumus. Ir ļoti svarīgi apzināties, ka, lai arī ar sviras efektu var palielināt peļņu no Jūsu veiktā ieguldījuma, tieši tāpat tam iespējams pretējs efekts – tas var palielināt Jūsu zaudējumu apjomu. Pastāv risks, ka varat zaudēt daļu no sākotnējā ieguldījuma, visu ieguldījumu vai pat vairāk par to.
18. Ja rodas zaudējumi, valūtas tirdzniecības brokeris var būt tiesīgs pārtraukt darījumu, kā rezultātā Jūs varat zaudēt sākotnējo ieguldījumu pilnā apmērā, tādējādi ievērojami palielinās ieguldītāja ieguldījuma izmaksas.
19. Piemēram, ja Jūs ieguldāt EUR 100 ar finanšu sviras efektu 200 un, ja instrumenta vērtība samazinās par 10 %, Jūsu zaudējumi būs EUR 2000 (10 % no 100 reizināts ar 200). Turklāt iespējams, ka Jums papildus nāksies segt darījuma izmaksas un/vai maksāt komisijas maksu.
20. Dažās Eiropas Savienības valstīs iegūtā informācija liecina, ka vairāki privātie ieguldītāji šajā tirgū ir cietuši būtiskus zaudējumus. Nevajadzētu ieguldīt naudu, kuru nevarat atļauties zaudēt.

Mārketinga kampaņas

21. Tāpat kā attiecībā uz jebkuru finanšu produktu, ir rūpīgi jāizlasa mārketinga dokumentācija un līguma vai juridiskie dokumenti. Esiet piesardzīgi – dažreiz reklāmas materiāli tie var būt maldinoši, mudinot Jūs veikt ieguldījumus un skaidri nepaskaidrojot riska veidus vai komisijas maksas. Arī apmācību piedāvājumi vai piedāvājumi tirgoties ar “virtuālajiem portfeļiem” var Jūs pamudināt veikt ieguldījumu. Turklāt daži valūtas tirdzniecības brokeri izmanto reklāmas piedāvājumus, piemēram, “atmaksāsim 10 % no iemaksātās summas, kas pārsniedz EUR 500, ja atvērsiet kontu novembrī: piesakieties nekavējoties”. Esiet piesardzīgi, ja nauda tiek piedāvāta par velti.
22. Neaizmirstiet, ka visiem finanšu darījumiem piemīt noteikta riska pakāpe. Nekas netiek “garantēts”, un Jūs varat zaudēt visu ieguldīto naudu. Ja pilnībā neizprotat valūtas tirdzniecības darbības principus, neļaujiet sevi pārliecināt veikt ieguldījumus valūtas tirdzniecības darījumos.

Tirdzniecība internetā

23. Izmantojot tiešsaistes elektroniskās platformas valūtas tirdzniecības darījumu veikšanai, uzmanīgi jālieto programmatūra, kas automātiski ģenerē valūtas maiņas darījumus. Jūs varat zaudēt jebkuru iespēju kontrolēt veiktos darījumus.
24. Jāievēro piesardzība, ja Jums lūdz paziņot kredītkartes datus, lai uzsāktu valūtas tirdzniecības darījumus. Tādējādi nauda no Jūsu konta var tikt noņemta bez Jūsu piekrišanas, un tās atgūšana varētu būt ļoti sarežģīta.

Papildu informācija

25. Jautājumu vai šaubu gadījumā Jums jāvēršas savas valsts regulatīvajā iestādē. Visu valstu regulatīvo iestāžu saraksts un to tīmekļa vietņu adreses ir pieejamas mūsu tīmekļa vietnē.